

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO EKONOMIKOS SKYRIUS
PAŽYMA

DĖL FIZINIŲ ASMENŲ BANKROTO ĮSTATYMO NR. XI-2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 25, 27 IR
29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (NR. 15-0313-03-I)

2015-10-12 Nr. NV-3271

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Ūkio ministerija.

2. Projekto tikslas, esmė: projektas parengtas siekiant įgyvendinti 2014 m. kovo 12 d. Europos Komisijos rekomendaciją dėl naujo požiūrio į verslo žlugimą ir nemokumą (2014/135/ES), atsižvelgiant į rekomendacijoje išdėstytus principus ir siūlymus dėl naujų finansavimo priemonių fizinio asmens, kuris verčiasi individualia veikla, bankroto proceso metu, fizinio asmens kreditorių reikalavimų tenkinimo ir jo mokumo atkūrimo plano tvirtinimo sąlygų, šio plano įgyvendinimo trukmės ir fiziniam asmeniui paliekamo turto bankroto proceso metu.

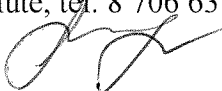
Projektu *siūloma tikslinti nuostatas, susijusias su fizinio asmens veiksmis, kurie galėtų būti laikomi nesažiningais* (ir to pagrindu teismas atsisakytų iškelti fizinio asmens bankroto bylą arba ją nutrauktų) t.y. kai paaiškėtų, kad fizinis asmuo per paskutinius 3 metus iki pareiškimo iškelti bankroto bylą tapo nemokus dėl Civilinio kodekso 6.67 straipsnyje nurodytų sudarytų sandorių, pažeidžiančių kreditorių teises, ar kitokių fizinio asmens tyčinių veiksmų, pateikiant neteisingą informaciją kreditoriams apie finansinę būklę, prisiimant skolinius įsipareigojimus ar sudarant kitus sandorius, siekiant išvengti atsiskaitymo su kreditoriais. Projektu *siūloma nustatyti 3 metų trukmės mokumo atkūrimo planą* (vietoj šiuo metu galimos iki 5 metų). Projektu *siūloma sudaryti galimybę fizinio asmens bankroto metu, fiziniam asmeniui ir įkaito turėtojui ar hipotekos kreditoriui susitarant, jeigu toks susitarimas nepažeidžia kitų kreditorių teisių ir teisėtų interesų, neparduoti įkeisto turto, kuris būtinas fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų poreikiams tenkinti ar reikalingas individualiai veiklai vykdyti* (pažymėtina, kad tam tikrais atvejais įkeistą turtą parduoti fizinio asmens bankroto proceso metu kreditorių atžvilgiu gali būti mažiau naudinga nei jį išsaugoti, pvz.: įkeisto turto nuvertėjimo atvejais). Projektu siūloma nustatyti, kad teismas, tvirtindamas mokumo atkūrimo planą, turėtų vertinti tiek fizinio asmens, tiek jo kreditorių teises ir teisėtus interesus, o tuo pačiu ir, ar fizinio asmens ir įkaito turėtojo ar hipotekos kreditoriaus susitarimas nepažeidžia kitų kreditorių teisių ir (ar) teisėtų interesų. Projektu siūloma numatyti, kad jei mokumo atkūrimo plane nenumatyta parduoti įkeisto turto, mokėjimai įkaito turėtojui ir (ar) hipotekos kreditoriui turėtų būti atliekami kiekvieną mėnesį pagal sudarytą susitarimą iš fizinio asmens būtiniesiems poreikiams skiriamų lėšų. *Siekiant sudaryti geresnes sąlygas fiziniam asmeniui vykdyti individualią veiklą, siūloma nustatyti fiziniam asmeniui teises priimti naujus skolinius įsipareigojimus šiai veiklai vykdyti.* Projektu *siūloma nustatyti, kad kreditorių susirinkime dėl pritarimo mokumo atkūrimo plano projektui būtų balsuojama dviejose kreditorių grupėse, vieną grupę sudarytų įkaito turėtojai ir hipotekos kreditoriai, kitą – kiti kreditoriai.* Sprendimas dėl pritarimo plano projektui būtų laikomas priimtu, kai kiekvienoje kreditorių grupėje plano projektui pritartų kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudarytų daugiau kaip pusę šios grupės kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos. Siekiant optimizuoti fizinio asmens bankroto procedūrų administravimo išlaidas, projektu *siūloma nustatyti, kad ne visas įkeistas, o tik tas įkeistas turtas, kurio pradinė pardavimo kaina nėra mažesnė nei išlaidos varžytinėms, būtų parduodamas varžytinėse.*

3. Derinimas: projektas derintas su Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Žemės ūkio ministerija, Teisingumo ministerija, Europos teisės departamentu, Vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Valstybine mokesčių inspekcija, Teisėjų taryba, Nacionaline verslo administratorių asociacija, Lietuvos bankų klientų asociacija, Lietuvos bankų asociacija. Projektas svarstytas 2015 m. spalio 5 d. Vyriausybės pasitarime, po pasitarimo patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pastabas.

4. Dalykinio vertinimo išvada: teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Ekonomikos skyriaus patarėja

Rasa Mulevičiūtė, tel. 8 706 63 926, Rasa.Muleviciute@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, <http://www.ukmin.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2015-10-08 Nr. (35.2-34)-3-5334

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO TEIKIMO

Ūkio ministerija, įvertinusi Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2015 m. rugsėjo 24 d. raštu Nr. (1.6.)2T-1314 pateiktas antrinės išvados pastabas ir pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 25, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (Nr. 15-232(4)) (toliau – Įstatymo projektas), atsižvelgusi į Teisingumo ministerijos antrinės išvados 4 ir 5 pastabas bei į 2015 m. spalio 5 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo rezultatus, teikia patikslintą Įstatymo projektą.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 6 lapai.
2. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.
3. Aiškinamasis raštas, 8 lapai.
4. Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

Asta Misiukienė, tel. 870664615, el. p. asta.misiukiene@ukmin.lt

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
FIZINIŲ ASMENŲ BANKROTO ĮSTATYMO NR. XI-2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19,
25, 27 IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI

2015 m. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Pritarti Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 25, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.
2. Įgalioti ūkio ministrą Evaldą Gustą, o jam negalint dalyvauti – ūkio viceministrą Gediminą Onaitį, atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytą įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Ūkio ministras

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Arūnas Alekna
2015-10-06

Ūkio ministras

Evaldas Gustas
2015-10-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS
FIZINIŲ ASMENŲ BANKROTO ĮSTATYMO NR. XI-2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 25, 27
IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 25, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas, siekiant įgyvendinti 2014 m. kovo 12 d. Komisijos rekomendaciją dėl naujo požiūrio į verslo žlugimą ir nemokumą (2014/135/ES) (toliau – Komisijos rekomendacija) (OL 2014 L 74, p. 65). Komisijos rekomendacijos tikslas – užtikrinti, kad finansinių sunkumų patiriančios perspektyvios įmonės galėtų pasinaudoti nacionalinėmis nemokumo teisės priemonėmis, kurios leistų kuo anksčiau atlikti restruktūrizavimą ir išvengti bankroto, bei suteikti sąžiningiems bankrutavusiems verslininkams dar vieną galimybę. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymas (toliau – Įstatymas) yra taikomas tiek vykdančioms individualią (taip pat ūkininko) veiklą, tiek tokios veiklos nevykdančioms fiziniams asmenims (Įstatymo 1 straipsnio 1 dalis). Tuo tarpu Komisijos rekomendacijos 15 konstatuojamojoje dalyje, be kita ko, pažymėta, kad nors per didelis vartotojų įsiskolinimas ir vartotojų nemokumas nepatenka į šios rekomendacijos taikymo sritį, valstybės narės raginamos paieškoti galimybių rekomendacijas taikyti ir vartotojams, nes kai kurie šioje rekomendacijoje taikomi principai gali būti svarbūs ir jiems.

Komisijos rekomendacijos 6 punkte teigiama, kad skolininkai turėtų galėti pasinaudoti mechanizmu, leidžiančiu restruktūrizuoti jų įmonę, siekiant išvengti nemokumo; šį mechanizmą, be kita ko, turėtų sudaryti naujos finansavimo priemonės, reikalingos restruktūrizavimo planui įgyvendinti, ir neturėtų būti skelbiamos negaliojančiomis, niekinėmis ar nevykdytinomis, nes tai kenktų visiems kreditoriams. Pagal Komisijos rekomendacijos 15 punktą restruktūrizavimo planuose, be kita ko, turėtų būti išsamiai aprašomos, jei taikytina, naujo finansavimo sąlygos.

Restruktūrizavimo planų priėmimo klausimu Komisija pažymi, kad kreditoriai, kurių interesai skiriasi, turėtų būti suskirstyti į eiles pagal atitinkamus interesus; mažų mažiausiai turėtų būti numatytas skirtingas kreditorių, kurių reikalavimai užtikrinti įkeitimu (hipoteka), ir tokio užtikrinimo neturinčių kreditorių eiliškumas (Komisijos rekomendacijos 17 punktas). Komisija taip pat mano, kad restruktūrizavimo planą turėtų priimti kreditoriai, kurių reikalavimų suma kiekvienoje eilėje sudaro daugumą, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje (Komisijos rekomendacijos 18 punktas).

Komisijos rekomendacijos 30 punkte nurodoma, kad neigiamas nemokumo poveikis verslininkams turėtų būti mažinamas, kad jie turėtų dar vieną galimybę pradėti iš naujo, o nemokumą patyrusių verslininkų skolos turėtų būti visiškai panaikintos ne vėliau kaip po trejų metų nuo tada, kai teismas priėmė sprendimą dėl pareiškimo iškelti nemokumo bylą, jei po procedūros skolininko turtas buvo likviduotas, arba nuo tada, kai buvo pradėtas grąžinimo plano įgyvendinimas, jei procedūroje jis numatytas.

Komisijos rekomendacijos 32 punkto c papunktyje teigiama, kad valstybės narės turėtų toliau taikyti arba priimti griežtesnes nuostatas, kurios reikalingos tam, kad, be kita ko, būtų užtikrintas verslininko ir jo šeimos pragyvenimo šaltinis, paliekant jam tam tikrą turtą.

Įstatymo projekto tikslas – įgyvendinti Komisijos rekomendaciją, atsižvelgiant į joje išdėstytus principus ir siūlymus dėl naujų finansavimo priemonių fizinio asmens, kuris verčiasi individualia veikla, bankroto proceso metu, fizinio asmens kreditorių reikalavimų tenkinimo ir jo mokumo atkūrimo plano (toliau – planas) tvirtinimo sąlygų, šio plano įgyvendinimo trukmės ir fiziniam asmeniui paliekamo turto bankroto proceso metu. Įstatymo projektu taip pat siekiama sudaryti palankesnes sąlygas sąžiningiems bankrutavusiems fiziniams asmenims anksčiau panaikinti

iki bankroto susidariusias skolas ir atkurti jų mokumą, o fiziniams asmenims, kurie verčiasi ar numato verstis individualia veikla, anksčiau suteikti jiems dar vieną galimybę pradėti verslą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Ūkio ministerija. Įstatymo projekto rengėjas – Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos Įmonių teisės ir nemokumo politikos departamento (direktorė A. Railaitė, tel. 8 706 64 741, el. p. Audrone.Railaite@ukmin.lt) Nemokumo politikos skyriaus (vedėjas Žydrūnas Paškauskas, tel. 8 706 64 662, el. p. Zydrunas.Paskauskas@ukmin.lt) vyriausioji specialistė Asta Misiukienė, tel. 8 706 64 615, el. p. Asta.Misiukiene@ukmin.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai klausimai

Įstatymo 5 straipsnio 8 dalies 5 punkte nustatyta viena iš atsisakymo iškelti fizinio asmens bankroto bylą sąlygų: jeigu paaiškėja, kad fizinis asmuo per paskutinius 3 metus iki pareiškimo iškelti bankroto bylą priėmimo tapo nemokus dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 6.67 straipsnyje nurodytų sudarytų sandorių, pažeidžiančių kreditorių teises, neprivalėdamas sudaryti šių sandorių, ar kitokių veiksmų, kurie Civilinio kodekso nustatyta tvarka laikomi nesąžiningais.

Įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad plano įgyvendinimo trukmė negali būti ilgesnė negu 5 metai. Pastebėta, kad toks teisinis neapibrėžtumas sudaro prielaidas papildomiems teisiniams ginčams, kurie trukdo užtikrinti veiksmingą fizinio asmens bankroto procesą. Praktikoje dažniausiai nustatomi maksimalūs plano įgyvendinimo terminai. Įmonių bankroto valdymo departamento prie Ūkio ministerijos (toliau – Departamentas) duomenimis (2015 m. gegužės 4 d.), vidutinė plano įgyvendinimo trukmė siekė 4,7 metų. Daugiausia atvejų (94,1 procento) baigtų ir vykdomų fizinių asmenų bankroto procedūrų plano įgyvendinimo trukmė siekė 4-5 metus, nuo 1 iki 2 metų plano įgyvendinimo trukmė sudarė 1,2 procento visų patvirtintų planų, o iki 1 metų – 4,7 procentų. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad kitų šalių praktika, nustatant skolininko fizinio asmens atleidimo nuo skolų laikotarpį, yra skirtinga: Airijoje neseniai pradėtas taikyti 3 metų laikotarpis¹ (vietoje 12 metų), Jungtinėje Karalystėje taikomas 1 metų laikotarpis², Latvijoje nustatytas iki 3,5 metų fizinio asmens išipareigojimų vykdymo plano įgyvendinimo terminas³, Estijoje – 5 metų⁴, Čekijoje – nuo 5 iki 10 metų, Slovėnijoje – nuo 2 iki 5 metų⁵, Vokietijoje – 3 metai arba 5 metai⁶. Skirtingas fizinių asmenų bankroto teisinis reguliavimas Europos Sąjungos šalyse narėse dažnai lemia skolininkų palankesnės teisinės padėties ieškojimą (angl. *forum shopping*). Yra pasitaikę atvejų, kai Lietuvos jurisdikcijai priklausantys asmenys perkelia savo pagrindinių turtinių interesų vietą iš Lietuvos į kitas Europos Sąjungos valstybes nares, kuriose tiems asmenims iškeliama nemokumo bylos. Tai verčia Lietuvos kreditorius siekti savo teisių ir teisėtų interesų gynimo kitos valstybės narės teismuose, kas savo ruožtu lemia didesnius jų teisių įgyvendinimo kaštus ir dažnai menkesnes galimybes gauti savo reikalavimo patenkinimą⁷.

¹ Personal Insolvency Act 2012, 34 d.

² Burkhard Hess, Paul Oberhammer, Thomas Pfeiffer. External evaluation of Regulation No. 1346/2000/EC on Insolvency Proceedings. JUST/2011/JCIV/PR/0049/A4. P. 42.

³ Latvijos Respublikos nemokumo įstatymas, įsigaliojęs 2010-11-01, 155 skirsnis.

⁴ Estijos Respublikos bankroto įstatymas, įsigaliojęs 2004-01-01, 175 skirsnis.

⁵ Burkhard Hess, Paul Oberhammer, Thomas Pfeiffer. External evaluation of Regulation No. 1346/2000/EC on Insolvency Proceedings. JUST/2011/JCIV/PR/0049/A4. P. 66-78.

⁶ Insolvency and restructuring in Germany. Yearbook 2014. P. 117.

⁷ Kavalnė S., Norkus R. Mokslinio tyrimo Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, pakeičiančio 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr.1346/2000 dėl bankroto bylų, nuostatų galima įtaka bankroto procesams Lietuvoje ir galimas poveikis Lietuvos ekonominiams interesams bankroto srityje galutinė ataskaita// <http://www.lrv.lt/bylos/LESSED%20projekto/Dokumentai/bankrotai%20galutine%20ataskaita.pdf>; P. 40.

Įstatymo 7 straipsnio 1 dalis nustato, kas turi būti nurodyta plane, kuriame, be kita ko, turi būti nurodomas numatomo parduoti fizinio asmens turimo turto (taip pat ir įkeisto), į kurią teisės aktų nustatyta tvarka gali būti nukreiptas išieškojimas, sąrašas, turto pardavimo eiliškumas, terminai ir numatoma turto pardavimo kaina plano sudarymo metu. Pažymėtina, kad galiojantis teisinis reguliavimas nenumato reikalavimo parduoti visą bankrutuojančio fizinio asmens turtą, tačiau turtas, kuris nėra parduodamas, neatsispindi plane – viename iš pagrindinių fizinio asmens bankroto proceso dokumentų, todėl gali kilti teisinis neaiškumas, ar ištis fizinis asmuo bankroto proceso metu turi parduoti visą nuosavybės teise jam priklausančią turtą.

Įstatymas nenumato galimybės fiziniam asmeniui bankroto proceso metu priimti naujų skolinių įsipareigojimų, išskyrus skolinius įsipareigojimus bankroto procedūroms atlikti nuo teismo nutarties iškelti fizinio asmens bankroto bylą įsiteisėjimo dienos iki nutarties patvirtinti planą įsiteisėjimo dienos, jeigu fizinis asmuo neturi lėšų ar jų nepakanka lėšų sumai, kurią bankroto administratorius turi teisę naudoti bankroto procedūroms atlikti ir fizinio asmens būtiniesiems poreikiams tenkinti nuo teismo nutarties iškelti fizinio asmens bankroto bylą įsiteisėjimo dienos iki nutarties patvirtinti planą įsiteisėjimo dienos (Įstatymo 17 straipsnio 9 punktą). Toks teisinis reguliavimas gali turėti neigiamos įtakos individualia veikla besiverčiantiems fiziniams asmenims, nes neužtikrinus naujų finansavimo šaltinių fizinio asmens bankroto proceso metu, toliau vykdyti individualią veiklą gali būti neįmanoma.

Įstatymo 25 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad kreditorių susirinkimo sprendimas laikomas priimtu, kai už jį balsavo kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos, išskyrus Įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nustatytą atvejį (kreditorių susirinkimo sprendimą kreiptis į teismą dėl fizinio asmens bankroto bylos nutraukimo). Pažymėtina, kad, kreditoriams balsuojant dėl plano projekto, galioja ta pati kreditorių susirinkimo sprendimo priėmimo tvarka.

Įstatymo 6 straipsnio 5 dalies 5 punktas, be kita ko, nustato, kad reikalavimai, atsiradę iš individualios ir (ar) ūkininko veiklos dėl neįvykdytų prievolių ir įsipareigojimų, tvirtinami nutraukus fizinio asmens individualią ir (ar) ūkininko veiklą ir tenkinami Įstatymo 29 straipsnyje nustatyta tvarka. Pagal Įstatymo 29 straipsnio 3 dalį pirmąja eile tenkinami darbuotojų reikalavimai, susiję su darbo santykiais (įskaitant gyventojų pajamų mokesčių, valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokas); reikalavimai atlyginti žalą dėl suluošinimo ar kitokio kūno sužalojimo, ar mirties, susirgimo profesine liga arba dėl mirties nuo nelaimingo atsitikimo darbe ir piniginės lėšos vaikui (įvaikiui) išlaikyti (alimentai), o pagal minėto straipsnio 4 dalį – antrąja eile tenkinami visi likusieji kreditorių reikalavimai. Taigi iš esmės reikalavimai, atsiradę iš individualios ir (ar) ūkininko veiklos dėl neįvykdytų prievolių ir įsipareigojimų, yra tenkinami antrąja eile, kaip ir kiti kreditorių reikalavimai, atsiradę iki fizinio asmens bankroto bylos iškėlimo. Esant tokiam teisiniui reguliavimui, fiziniam asmeniui gali būti sudėtinga vykdyti individualią veiklą, nes rinkoje veikiantys ūkio subjektai gali būti nesuinteresuoti priimti rizikos ir bendradarbiauti su bankrutuojančiu fiziniu asmeniu.

Įstatymo 27 straipsnio 3 dalis nustato, kad įkeistas turtas parduodamas varžytynėse Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, t. y. įkeistas turtas nepriklausomai nuo jo vertės, kuri kartais gali būti ir mažesnė nei išlaidos varžytynių vykdymui, turi būti parduodamas tik varžytynėse. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas nustato, kad notarine forma turi būti sudaromi daiktinių teisių į nekilnojamąjį daiktą perleidimo ir daiktinių teisių bei nekilnojamojo daikto suvaržymo sandoriai, išskyrus bankroto proceso metu sudaromus nekilnojamojo daikto perleidimo sandorius. Pardavus kitą (ne nekilnojamąjį) turtą fizinio asmens bankroto proceso metu, turto pirkimo-pardavimo sandoriams gali būti reikalaujama notarinė sandorių forma, tačiau toks teisinis reguliavimas nėra suderinamas su fizinio asmens ir jo kreditorių interesais, nes reikalauja papildomų išlaidų fizinio asmens bankroto proceso metu.

Įstatymo 5 straipsnio 6 ir 9 dalyse, 6 straipsnio 4 dalyje, 14 straipsnio 7 dalyje atitinkamai nustatyta, kad teismas išsiunčia (pateikia) atitinkamiems subjektams nutarties nuorašą. Tuo tarpu

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) nuostatos įtvirtina teismo sprendimo kopijų išsiuntimą šalims, tretiesiems ir kitiems asmenims (CPK 275 straipsnis). Be to, CPK reglamentuoja ir tam tikrų rūšių pranešimų skelbimą specialiaame interneto tinklalapyje, tuo tarpu Įstatymo 5 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad informacija apie priimtą pareiškimą iškelti fizinio asmens bankroto bylą, taip pat informacija apie atsisakymą iškelti fizinio asmens bankroto bylą skelbiama viešai Įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodyto teismo interneto svetainėje, t. y. apylinkės teismo.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma tikslinti nuostatas, susijusias su fizinio asmens veiksmais, kurie galėtų būti laikomi nesąžiningais. Šios nuostatos yra reikšmingos tiek iškeldant fizinio asmens bankroto bylą, tiek ją nutraukiant. Taigi siūloma nustatyti, kad teismas atsisako iškelti fizinio asmens bankroto bylą, jeigu, be kita ko, paaiškėja, kad fizinis asmuo per paskutinius 3 metus iki pareiškimo iškelti bankroto bylą priėmimo tapo nemokus dėl Civilinio kodekso 6.67 straipsnyje nurodytų sudarytų sandorių, pažeidžiančių kreditorių teises, neprivaldamas sudaryti šių sandorių, ar kitokių fizinio asmens tyčinių veiksmų, pateikiant neteisingą informaciją kreditoriams apie finansinę būklę prisiimant skolinius įsipareigojimus ar sudarant kitus sandorius, siekiant išvengti atsiskaitymo su kreditoriais, ar fizinio asmens sąmoningo neveikimo, siekiant išvengti atsiskaitymo su kreditoriais. Šios nuostatos taip pat būtų taikomos ir fizinio asmens bankroto bylos nutraukimo atveju. Pažymėtina, kad šiuo metu galiojančios Įstatymo nuostatos dėl fizinio asmens nesąžiningumo teismuose interpretuojamos skirtingai, dėl to fizinių asmenų bankroto bylų nagrinėjimas gali užtrukti dėl besitęsiančių teisminių ginčų. Departamento duomenimis, nuo Įstatymo įsigaliojimo (2013 m. kovo 1 d.) iki 2015 m. kovo 1 d. bankroto bylos buvo iškeltos 519 fizinių asmenų. Manoma, kad siekiančių bankrutuoti fizinių asmenų gali būti žymiai daugiau, tačiau praktikoje skirtingai taikomos Įstatymo nuostatos dėl fizinio asmens nesąžiningumo gali nepagrįstai sutrukdyti fiziniams asmenims pasinaudoti Įstatymo sudaryta galimybe bankrutuoti. Patikslinus šias Įstatymo nuostatas, būtų išvengta skirtingos Įstatymo taikymo praktikos, papildomų teisminių ginčų, nes būtų aiškiau apibrėžti bankroto bylos iškėlimo ir nutraukimo pagrindai, būtų užtikrinamas teisinio aiškumo ir numatomumo principo įgyvendinimas, būtų siekiama išvengti *forum shopping* reiškinio.

Skirtingas valstybių narių tiek fizinių, tiek juridinių asmenų nemokumo teisinis reguliavimas dažnai trukdo užtikrinti veiksmingą tarpvalstybinių nemokumo bylų nagrinėjimą, o skirtinga plano įgyvendinimo trukmė fizinių asmenų bankroto bylose yra pagrindinė palankesnės teisinės padėties ieškojimo priežastis⁸, todėl, pritariant Komisijos siekiui harmonizuoti kai kuriuos teisinio reguliavimo aspektus ir Komisijos 30 punkte nurodytoms rekomendacijoms, taip pat siekiant sudaryti sąlygas užtikrinti veiksmingesnį fizinio asmens bankroto procesą, siūlytina atitinkamai keisti teisinį reguliavimą tiek fizinių asmenų, kurie nevykdo individualios veiklos (vartotojų), tiek fizinių asmenų, kurie vykdo individualią veiklą, atžvilgiu dėl žemiau nurodytų priežasčių. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad plano įgyvendinimo trukmė būtų 3 metai. Nustačius aiškiai plano įgyvendinimo trukmės ribą (vietoj šiuo metu nustatytos galimos iki 5 metų), fizinio asmens bankroto procedūros taptų veiksmingesnės, nes sumažėtų teisminių ginčų dėl plano įgyvendinimo trukmės. Siūlymas sutrumpinti fizinio asmens plano įgyvendinimo trukmę, sudarytų sąlygas greičiau atkurti fizinio asmens mokumą ir tokiam asmeniui anksčiau sugrįžti į aktyvų ekonominį gyvenimą, turėtų teigiamos įtakos socialinei aplinkai šalyje. Plano įgyvendinimo trukmės sutrumpinimas turėtų teigiamos įtakos ir verslumo skatinimui. Plano įgyvendinimo trukmės sutrumpinimas iki 3 metų atitiktų ir tarptautines rekomendacijas fizinių asmenų nemokumo srityje. Kaip teigiama Pasaulio banko Ataskaitoje dėl fizinių asmenų nemokumo procedūrų (Report on the Treatment of the Insolvency of Natural Persons, The World Bank, 2013, 196. P. 86), įvairių šalių praktika rodo, kad tie planai, kurių įgyvendinimo

⁸ Burkhard Hess, Paul Oberhammer, Thomas Pfeiffer. External evaluation of Regulation No. 1346/2000/EC on Insolvency Proceedings. JUST/2011/JCIV/PR/0049/A4. P. 81.

terminas yra ilgesnis nei 3 metai, yra mažiau sėkmingi (yra pavyzdžių, kai didelėse šalyse du trečdaliai planų, kurių įgyvendinimo terminas yra 5 metai, nėra įgyvendinami iki galo), ir egzistuojanti šalių patirtis rodo priešingą ryšį tarp plano įgyvendinimo termino ir jo įgyvendinimo sėkmės. Atsižvelgiant į tai, kad yra duomenų apie fizinius asmenis, kurie siekia palankesnio teisinio režimo kitose Europos Sąjungos šalyse narėse, kuriose taikomos trumpesnės fizinių asmenų atleidimo nuo skolų procedūros, tokiu teisiniu reguliavimu siekiama išvengti *forum shopping* reiškinių. Tai leistų geriau apsaugoti ir fizinio asmens kreditorių interesus, nes jie galėtų ginti savo teises Lietuvos Respublikos teismuose ir išvengti didesnių savo teisių ir teisėtų interesų gynimo kaštų. Įstatymo projekte siūloma numatyti, kad iki Įstatymo įsigaliojimo dienos pradėto fizinio asmens bankroto proceso fizinio asmens kreditorių reikalavimų tenkinimo ir jo mokumo atkūrimo plano trukmė galės būti keičiama, atsižvelgiant į naujai įsigaliosiančias nuostatas. Manytina, kad Įstatymo projektu būtų tinkamai užtikrintas teisėtų lūkesčių principo įgyvendinimas, nes šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas numato, kad plano įgyvendinimo trukmė gali būti iki 5 metų, t. y. gali būti ir 3 metų trukmės, be to, visais atvejais plano (ir jo pakeitimo) tvirtinimas yra teismo kompetencija, kuris kiekvienu atveju turėtų vertinti, ar plane numatytos priemonės atitinka skolininko ir jo kreditorių interesų pusiausvyrą. Manytina, kad plano įgyvendinimo trukmės sutrumpinimas šiuo metu jau vykdomose fizinių asmenų bankroto bylose atitiktų ir viešąjį interesą – būtų siekiama užtikrinti veiksmingus fizinių asmenų bankroto procesus, mažinti socialinę atskirtį, skatinti verslumą, be to, būtų užtikrintas fizinių asmenų lygiateisiškumo principo įgyvendinimas.

Atsižvelgiant į tai, kad Komisija rekomenduoja nustatyti teisinį reguliavimą, kuris leistų užtikrinti verslininko ir jo šeimos pragyvenimo šaltinį, paliekant jam tam tikrą turtą bankroto proceso metu (Komisijos rekomendacijos 32 punkto c papunktis), ir į tai, kad taikant Įstatymą praktikoje gali kilti klausimai dėl fizinio asmens (kuris nevykdo individualios veiklos (vartotojo)) turto išsaugojimo bankroto proceso metu, siūloma Įstatymo projektu įtvirtinti aiškesnes nuostatas dėl fizinio asmens neparduodamo turto. Siūloma nustatyti, kad neparduodamo turto, būtino fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų poreikiams tenkinti, sąrašas turėtų būti nurodomas plane. Tokiu būdu būtų pašalintas teisinis neaiškumas dėl fizinio asmens teisių išsaugoti tam tikrą turtą bankroto proceso metu.

Atsižvelgiant į Tarptautinio valiutos fondo rekomendaciją ir kitų šalių fizinių asmenų nemokumo teisinio reguliavimo praktiką (pvz. Latvija), siūloma sudaryti galimybę fizinio asmens bankroto metu, fiziniam asmeniui ir įkaito turėtojui ar hipotekos kreditoriui susitarant, jeigu toks susitarimas nepažeidžia kitų kreditorių teisių ir teisėtų interesų, neparduoti ir įkeisto turto, kuris būtinas fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų poreikiams tenkinti ar reikalingas individualiai veiklai vykdyti. Pažymėtina, kad tam tikrais atvejais įkeistą turtą parduoti fizinio asmens bankroto proceso metu kreditorių atžvilgiu būtų mažiau naudinga, nei jį išsaugoti, pvz. įkeisto turto kainos nuvertėjimo atvejais. Taip teigiama ir Pasaulio banko Ataskaitoje dėl fizinių asmenų nemokumo procedūrų (Report on the Treatment of the Insolvency of Natural Persons, The World Bank, 2013, 196. P. 113), kurioje nurodoma, kad kai kurios nemokumo teisinio reguliavimo sistemos sudaro galimybę teismams leisti skolininkams pasilikti jų būstą, jeigu ši alternatyva nėra ekonomiškai mažiau naudinga kreditoriams nei būsto pardavimas. Tokia situacija gali susidaryti, jeigu būstas yra nuvertėjęs ir pragyvenimo jame išlaidos yra mažos. Taigi, Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad, fiziniam asmeniui ir įkaito turėtojui ar hipotekos kreditoriui susitarant neparduoti įkeisto turto, šio susitarimo kopija turėtų būti teikiama teismui kartu su fizinio asmens pareiškimu iškelti bankroto bylą, nes teismas, vertindamas fizinio asmens nemokumą, turėtų atsižvelgti ir į įkaito turėtojo ir (ar) hipotekos kreditoriaus reikalavimus, kurie po fizinio asmens bankroto bylos pabaigos neturėtų būti nurašomi. Teismas, vėliau gavęs plano projektą su bankroto administratoriaus išvada ir kreditorių susirinkimo protokolą, tvirtindamas planą, turėtų vertinti tiek fizinio asmens, tiek jo kreditorių teises ir teisėtus interesus, o tuo pačiu ir, ar fizinio asmens ir įkaito turėtojo ar hipotekos kreditoriaus susitarimas nepažeidžia kitų kreditorių teisių ir (ar) teisėtų interesų. Siūloma nustatyti, kad būtų laikoma, jog šis susitarimas nepažeidžia kitų kreditorių teisių ir (ar) teisėtų interesų, jeigu išsaugomas

įkeistas turtas, kuris yra vienintelis gyvenamasis būstas ir būtinas fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų poreikiams tenkinti, ir kiekvieną mėnesį mokėjimams hipotekos kreditoriui pagal šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytą susitarimą skiriamos lėšos yra mažesnės nei kiekvieną mėnesį fiziniam asmeniui gyvenamojo būsto nuomai skirtinos reikalingos lėšos įkeisto turto, kuris yra vienintelis gyvenamasis būstas, pardavimo atveju arba jeigu, pardavus įkeistą turtą, fizinis asmuo negalėtų vykdyti pelningos individualios ir (ar) ūkininko veiklos.

Sudaryta galimybė bankrutuojančiam fiziniam asmeniui išsaugoti tam tikrą įkeistą turtą bankroto proceso metu leistų išvengti visiško fizinio asmens nuskurdinimo, o taip pat užtikrintų geresnes sąlygas fiziniam asmeniui vykdyti individualią veiklą, kas atitiktų ir jo kreditorių interesus, nes gaunamos lėšos būtų skiriamos kreditorių reikalavimams tenkinti. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad, jeigu plane nenumatyta parduoti įkeisto turto, mokėjimai įkaito turėtojų ir (ar) hipotekos kreditoriui turėtų būti atliekami kiekvieną mėnesį pagal sudarytą susitarimą iš fizinio asmens būtiniesiems poreikiams skiriamų lėšų.

Siekiant sudaryti geresnes sąlygas fiziniam asmeniui vykdyti individualią veiklą, siūloma nustatyti fiziniams asmenims teisę prisiimti naujus skolinius įsipareigojimus šiai veiklai vykdyti. Toks teisinis reguliavimas būtų suderinamas ir su kreditorių interesais, nes būtų sudaryta didesnė tikimybė patenkinti jų reikalavimus iš fizinio asmens vykdomos individualios veiklos gaunamų pajamų. Be to, siekiant užtikrinti ūkio subjektų bendradarbiavimą su individualią veiklą vykdančiu bankrutuojančiu fiziniu asmeniu, siūloma nustatyti, kad kreditorių reikalavimai, atsiradę fizinio asmens bankroto proceso metu iš individualios ir (ar) ūkininko veiklos dėl neįvykdytų prievolių ir įsipareigojimų, būtų tenkinami prioritetine tvarka (po pirmos eilės kreditorių reikalavimų patenkinimo). Toks teisinis reguliavimas atitiktų ir Komisijos rekomendaciją (6 punkto e papunktis).

Atsižvelgiant į Komisijos rekomendacijos 18 punktą, Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad kreditorių susirinkime dėl pritarimo plano projektui būtų balsuojama grupėse. Komisijos nuomone, planą turėtų priimti kreditoriai, kurių reikalavimų suma kiekvienoje eilėje sudaro daugumą, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje. Kadangi pagal Komisijos rekomendacijos 17 punktą kreditoriai, kurių interesai skiriasi, turėtų būti suskirstyti į eiles pagal atitinkamus interesus; mažų mažiausiai turėtų būti numatytas skirtingas kreditorių, kurių reikalavimai užtikrinti įkeitimu (hipoteka), ir tokio užtikrinimo neturinčių kreditorių eiliškumas, Įstatymo projekte siūloma nustatyti dvi kreditorių grupes dėl plano projekto pritarimo. Toks teisinis reguliavimas atitiktų ir tarptautines rekomendacijas teisėkūros subjektams – Jungtinių Tautų Tarptautinės prekybos teisės komisijos (UNCITRAL) Nemokumo teisėkūros gide nurodytas rekomendacijas, kuriose teigiama, kad nemokumo įstatymai turėtų nustatyti, kad kreditoriai, balsuodami dėl pritarimo plano projektui, turėtų balsuoti grupėse pagal atitinkamas teises ir interesus ir kiekvienoje grupėje turėtų būti balsuojama atskirai. Vieną grupę sudarytų įkaito turėtojai ir hipotekos kreditoriai, kitą – kiti kreditoriai. Sprendimas dėl pritarimo plano projektui būtų laikomas priimtu, kai kiekvienoje kreditorių grupėje plano projektui pritartų kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudarytų daugiau kaip pusę šios grupės kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos. Fizinio asmens bankroto proceso metu planas yra esminis dokumentas, kuriame, be kita ko, numatoma kreditorių pagalba dėl skolinių įsipareigojimų vykdymo (atidedami reikalavimų vykdymo terminai, atsisakoma dalies ar visų reikalavimų, pakeičiama pinigine prievole kita prievole), kreditorių reikalavimų tenkinimo grafikas. Taigi planas yra tiesiogiai susijęs su fizinio asmens kreditorių teisių ir teisėtų interesų apsauga, todėl manytina, kad siūlomas teisinis reguliavimas, kuomet būtų balsuojama grupėse dėl plano projekto pritarimo, leistų geriau apsaugoti kiekvienos kreditorių grupės interesus tiek fizinių asmenų, kurie nevykdo individualios veiklos (vartotojų), tiek fizinių asmenų, besiverčiančių individualia veikla, bankroto atvejais.

Siekiant optimizuoti fizinio asmens bankroto procedūrų administravimo išlaidas, siūloma nustatyti, kad ne visas įkeistas, o tik tas įkeistas turtas, kurio pradinė pardavimo kaina nėra mažesnė nei išlaidos varžytynėms, būtų parduodamas varžytynėse. Be to, siūloma tikslinti teisinio reguliavimo nuostatas dėl galimybės organizuoti turto pardavimą iš varžytynių elektroniniu būdu. Taip pat

siūloma nustatyti, kad fizinio asmens bankroto proceso metu sudaryta turto pirkimo–pardavimo sutartis, pardavimo iš varžytynių aktas arba perdavimo aktas būtų prilyginami notaro patvirtintai sutarčiai ir nuosavybės teisę patvirtinantiems dokumentams. Tokiu būdu būtų išvengta papildomų administravimo išlaidų notaro paslaugoms apmokėti, kas atitiktų tiek fizinio asmens, tiek jo kreditorių interesus. Be to, toks teisinis reguliavimas nustatytas Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 33 straipsnio 3 dalyje, taigi siūlytina nuosekliai sureguliuoti analogiškas nuostatas.

Įstatymo projektu įtvirtinus nuostatas, jog teismas išsiunčia (pateikia) atitinkamiems subjektams nutarties kopijas, o informacija apie priimtą pareiškimą iškelti fizinio asmens bankroto bylą būtų skelbiama specialioje interneto svetainėje, būtų užtikrintas teisinio reguliavimo nuoseklumas, išvengiama skirtingo viešo skelbimo praktikos taikymo.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta
Neigiamų įstatymo projekto pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Priimtas Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymas gali turėti teigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Sudarius galimybę anksčiau atkurti tiek vykdančio individualią veiklą, tiek tokios veiklos nevykdančio fizinio asmens mokumą, būtų sudarytos sąlygos anksčiau sugrįžti į aktyvų ekonominį gyvenimą, būtų skatinamas verslumas.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus teikiamą Įstatymo projektą keisti ar panaikinti galiojančių teisės aktų nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymų projektuose nėra apibrėžiamos naujos sąvokos ir, atitinkamai, jas vardijantys terminai.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai ir Europos Sąjungos teisei.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra „fizinio asmens bankroto procesas“, „įkaito turėtojas ir (ar) hipotekos kreditorius“, „plano įgyvendinimo trukmė“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Ūkio ministras

Evaldas Gučas

2015-10-07

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
FIZINIŲ ASMENŲ BANKROTO ĮSTATYMO NR. XI-2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 25, 27
IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2015 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Papildyti 4 straipsnio 4 dalį 10 punktu:

„10) fizinio asmens ir įkaito turėtojo ir (ar) hipotekos kreditoriaus susitarimo dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu kopija, jei toks susitarimas sudarytas.“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 5 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Informaciją apie priimtą pareiškimą iškelti fizinio asmens bankroto bylą, taip pat informaciją apie atsisakymą iškelti fizinio asmens bankroto bylą teismas privalo paskelbti ne vėliau kaip kitą darbo dieną po nutarties priimti pareiškimą iškelti fizinio asmens bankroto bylą, taip pat po nutarties atsisakyti iškelti fizinio asmens bankroto bylą įsiteisėjimo. Ši informacija skelbiama viešai specialioje interneto svetainėje.“

2. Pakeisti 5 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Teismas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo nutarties dėl pareiškimą iškelti fizinio asmens bankroto bylą priėmimo dienos šios nutarties kopiją išsiunčia antstoliams, kuriems yra pateikti vykdomieji dokumentai dėl išieškojimo iš šio fizinio asmens ar dėl jo turto arešto, taip pat kredito įstaigoms, kuriose yra fizinio asmens sąskaitos. Nuo nurodyto pranešimo gavimo dienos sustabdomas fizinio asmens turto realizavimas ir (ar) išieškojimas, įskaitant išieškojimą ne ginčo tvarka.“

3. Pakeisti 5 straipsnio 8 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) paaiškėja, kad fizinis asmuo per paskutinius 3 metus iki pareiškimą iškelti bankroto bylą priėmimo tapo nemokus dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 6.67 straipsnyje nurodytų sudarytų sandorių, pažeidžiančių kreditorių teises, neprivalėdamas sudaryti šių sandorių, ar kitokių fizinio asmens tyčinių veiksmų, pateikiant neteisingą informaciją kreditoriams apie finansinę būklę prisiimant skolinius įsipareigojimus ar sudarant kitus sandorius, siekiant išvengti atsiskaitymo su kreditoriais, ar fizinio asmens sąmoningo neveikimo, siekiant išvengti atsiskaitymo su kreditoriais;“.

4. Pakeisti 5 straipsnio 8 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) paaiškėja, kad yra iškelta neribotos civilinės atsakomybės juridinio asmens, kurio dalyvis yra fizinis asmuo, bankroto byla.“

5. Pakeisti 5 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Teismas, priėmęs nutartį atsisakyti iškelti fizinio asmens bankroto bylą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo šios nutarties įsiteisėjimo dienos šios nutarties kopiją išsiunčia antstoliams, kuriems yra pateikti vykdomieji dokumentai dėl išieškojimo iš šio fizinio asmens ar dėl jo turto arešto, taip pat kredito įstaigoms, kuriose yra fizinio asmens sąskaitos. Turto realizavimas ir (ar) išieškojimas, įskaitant išieškojimą ne ginčo tvarka, atnaujinamas, taikytos laikinosios apsaugos priemonės nuo pareiškimą iškelti fizinio asmens bankroto bylą priėmimo iki atsisakymo iškelti fizinio asmens bankroto bylą panaikinamos.“

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti fizinio asmens bankroto bylą, teismas privalo ne vėliau kaip kitą darbo dieną raštu pranešti, kartu pateikdamas šios nutarties kopiją:

1) šio įstatymo 13 straipsnio 9 dalyje nurodytai Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai apie iškeltą fizinio asmens bankroto bylą. Šiame punkte nurodyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija apie fiziniam asmeniui iškeltą bankroto bylą, šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytus bankroto administratoriaus duomenis ir 3 punkte nurodytą laikotarpį ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo teismo pranešimo gavimo dienos turi paskelbti savo interneto svetainėje Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

2) kitiems teismams, nagrinėjantiems bylas, kuriose šiam fiziniam asmeniui pareikšti turtiniai reikalavimai, tarp jų ir susiję su darbo santykiais, apie bankroto bylos iškėlimą ir proceso įstatymo nustatytais atvejais perimti šių bylų nagrinėjimą;

3) ikiteisminio tyrimo įstaigoms, prokuratūrai ar teismams, jeigu baudžiamosiose bylose pareikšti fizinio asmens kreditorių civiliniai ieškiniai, ir proceso įstatymo nustatytais atvejais perimti nagrinėti visus su šiais ieškiniiais susijusius dokumentus. Pranešti ikiteisminio tyrimo įstaigoms, prokuratūrai ar teismams, jeigu baudžiamosiose bylose areštuotas fizinio asmens turtas, ir proceso įstatymo nustatytais atvejais perimti turto arešto dokumentus;

4) antstoliams, kuriems yra pateikti vykdomieji dokumentai dėl išieškojimo iš šio fizinio asmens ar dėl jo turto arešto;

5) fizinį asmenį aptarnaujančioms kredito įstaigoms;

6) registruotino turto duomenis tvarkantiems valstybės registrams.“

4 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 7 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) kiekvieną mėnesį fiziniam asmeniui būtiniesiems poreikiams tenkinti numatomos reikalingos lėšos (atskirai nurodoma, kokioms konkrečioms fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų reikmėms tenkinti bus skiriamos šios lėšos, tarp jų numatomos lėšos mokesčiams bankroto proceso metu teisės aktų nustatyta tvarka mokėti, mokėjimams įkaito turėtoji ir (ar) hipotekos kreditoriui pagal šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytą susitarimą skiriamos lėšos);“

2. Pakeisti 7 straipsnio 1 dalies 12 punktą ir jį išdėstyti taip:

„12) kreditorių reikalavimų tenkinimo grafikas, kuriame nurodomos ne rečiau kaip kartą per pusę metų ir per visą bankroto procesą kiekvienam kreditoriui mokamos lėšos (laikantis šio įstatymo 29 straipsnyje nurodytos jų tenkinimo eilės ir tvarkos). Kai sudaromas šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytas susitarimas, įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrinti kreditorių reikalavimai kreditorių reikalavimų tenkinimo grafike nėra nurodomi.“

3. Papildyti 7 straipsnio 1 dalį 13 punktu:

„13) nenumatomo parduoti fizinio asmens turimo turto (taip pat ir įkeisto), būtino fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų poreikiams tenkinti, sąrašas.“

4. Pakeisti 7 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) reikalingo individualiai ir (ar) ūkininko veiklai vykdyti turto (taip pat ir įkeisto) sąrašas;“.

5. Papildyti 7 straipsnio 2 dalį 4 punktu:

„4) numatomų gauti kreditų dydis ir sąlygos bei kreditavimo sutarčių įvykdymo užtikrinimo būdai ir kiti finansavimo šaltiniai.“

6. Pakeisti 7 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Plano įgyvendinimo trukmė yra 3 metai. Teismas, kai kreipiamasi į ikiteisminio tyrimo įstaigas dėl fizinio asmens veiksmų, atitinkančių Baudžiamojo kodekso 207, 208, 209, 216, 222, 223 straipsniuose nustatytus požymius, nustatymo, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, gali pratęsti plano įgyvendinimo trukmę iki atsisakymo pradėti ikiteisminį tyrimą arba ikiteisminio tyrimo nutraukimo, arba nuosprendžio baudžiamosioje byloje įsiteisėjimo.“

5 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Kreditorių susirinkime dėl pritarimo plano projektui balsuojama grupėse. Vieną grupę sudaro įkaito turėtojai ir hipotekos kreditoriai, kitą – kiti kreditoriai. Sprendimas dėl pritarimo plano projektui laikomas priimtu, kai kiekvienoje kreditorių grupėje plano projektui pritaria kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę šios grupės kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos. Jeigu balsai dėl pritarimo plano projektui kiekvienoje kreditorių grupėje pasiskirsto po lygiai, laikoma, kad plano projektui nepritarta. Jeigu kreditorių susirinkimas nepritaria plano projektui dėl to, kad jis neatitinka šio įstatymo 7 straipsnyje nustatytų reikalavimų, plano projektas gali būti tikslinamas ir pakartotinai teikiamas kreditorių susirinkimui. Jeigu kreditorių susirinkimas nepritaria plano projektui nenurodydamas priežasčių arba dėl priežasčių, nesusijusių su plano projekto tikslinimu pagal šio įstatymo 7 straipsnyje nustatytus reikalavimus, plano projektas pateikiamas teismui šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 8 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Teismas gali nepatvirtinti plano, jeigu nustato, kad buvo pažeistos šio straipsnio 1–4 dalių nuostatos ir (ar) šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytas susitarimas pažeidžia kitų kreditorių teises ir (ar) teisėtus interesus ir per nustatytą terminą nepašalinti trūkumai.“

3. Papildyti 8 straipsnį 9 dalimi:

„9. Jeigu fizinis asmuo susitaria su įkaito turėtoju ir (ar) hipotekos kreditoriumi dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu, teismas, tvirtindamas planą, įvertina, ar šis susitarimas nepažeidžia kitų kreditorių teisių ir (ar) teisėtų interesų. Laikoma, kad šis susitarimas nepažeidžia kitų kreditorių teisių ir (ar) teisėtų interesų, jeigu išsaugomas įkeistas turtas, kuris yra vienintelis gyvenamasis būstas ir būtinas fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų poreikiams tenkinti, ir kiekvieną mėnesį mokėjimams hipotekos kreditoriui pagal šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytą susitarimą skiriamos lėšos yra mažesnės nei kiekvieną mėnesį fiziniam asmeniui gyvenamojo būsto nuomai skirtinos reikalingos lėšos įkeisto turto, kuris yra vienintelis gyvenamasis būstas, pardavimo atveju arba jeigu, pardavus įkeistą turtą, fizinis asmuo negalėtų vykdyti pelningos individualios ir (ar) ūkininko veiklos.“

4. Buvusius 8 straipsnio 9–12 punktus laikyti atitinkamai 10–13 punktais.

6 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) dokumentus, įrodančius, kad plano projektui pritarė kreditoriai, balsuodami grupėse šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, arba dokumentus, įrodančius, kad plano projektui kreditoriai nepritaria.“

7 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Teismas šio straipsnio 4 dalyje nurodytos nutarties kopiją ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo jos įsiteisėjimo dienos išsiunčia:

1) kredito įstaigai, kurioje atstatydintas bankroto administratorius yra atidaręs depozitinę sąskaitą;

2) paskirtam naujam bankroto administratoriui;

3) šio įstatymo 13 straipsnio 9 dalyje nurodytai Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai, kuri paskirto naujo bankroto administratoriaus duomenis ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo nurodytos nutarties kopijos gavimo dienos turi paskelbti savo interneto svetainėje Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

4) fiziniam asmeniui;

5) atstatydintam bankroto administratoriui.“

8 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 17 straipsnio 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) prisiimti skolinius įsipareigojimus bankroto procedūroms atlikti nuo teismo nutarties iškelti fizinio asmens bankroto bylą įsiteisėjimo dienos iki nutarties patvirtinti planą įsiteisėjimo dienos, jeigu fizinis asmuo neturi lėšų ar jų nepakanka šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 4 punkte nustatyta lėšų sumai sumokėti. Fizinis asmuo, kuris įstatymų nustatyta tvarka verčiasi individualia ir (ar) ūkininko veikla arba numato verstis individualia ir (ar) ūkininko veikla, turi teisę prisiimti šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytus skolinius įsipareigojimus šiai veiklai vykdyti. Dėl šios priežasties atsiradę kreditorių reikalavimai yra tenkinami šio įstatymo 29 straipsnyje nustatyta tvarka;“.

2. Papildyti 17 straipsnį nauju 11 punktu:

„11) išsaugoti turtą (taip pat ir įkeistą, jeigu jis susitaria su įkaito turėtoju ir (ar) hipotekos kreditoriumi dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu ir tai nepažeidžia kitų kreditorių teisių ir (ar) teisėtų interesų), kuris yra vienintelis gyvenamasis būstas ir būtinas fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų poreikiams tenkinti, ar reikalingas fizinio asmens individualiai ir (ar) ūkininko veiklai vykdyti;“.

3. Buvusį 17 straipsnio 11 punktą laikyti atitinkamai 12 punktu.

9 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 19 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„19 straipsnis. Fizinio asmens skolų mokėjimo terminai

Nuo teismo nutarties iškelti fizinio asmens bankroto bylą įsiteisėjimo dienos laikoma, kad visi fizinio asmens skolų mokėjimo terminai yra pasibaigę. Ši nuostata netenka galios nuo teismo nutarties nutraukti fizinio asmens bankroto bylą įsiteisėjimo dienos. Kai fizinis asmuo ir įkaito turėtojai ir (ar) hipotekos kreditoriai susitaria dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu, šių fizinio asmens skolų, dėl kurių atsirado įkaito turėtojų ir (ar) hipotekos kreditorių reikalavimai, mokėjimo terminai nėra laikomi pasibaigusiais.“

10 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Kreditorių susirinkimo sprendimas laikomas priimtu, kai už jį balsavo kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos, išskyrus šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje ir 10 straipsnio 2 dalyje nustatytus atvejus.“

11 straipsnis. 27 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 27 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Įkeistas turtas, kurio pradinė pardavimo kaina nėra mažesnė už atlyginimą už varžytynių vykdymą, parduodamas varžytynėse Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, pranešus apie tai įkaito turėtoju ir (ar) hipotekos kreditoriui. Įkeistas turtas, kurio pradinė pardavimo kaina mažesnė už atlyginimą už varžytynių vykdymą, parduodamas kreditorių susirinkimo nustatyta tvarka, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje. Įkaito turėtojas ir (ar) hipotekos kreditorius ne vėliau kaip per 20 dienų nuo varžytynių paskelbimo neįvykusiomis dienos gali kreiptis į kreditorių susirinkimą su pasiūlymu perimti šiose varžytynėse neparduotą įkeistą turtą už šiose varžytynėse nustatytą pradinę pardavimo kainą, o kai varžytynės neįvyko dėl to, kad pirkėjas per nustatytą terminą nesumoka visos sumos, – už tą kainą, kuria jis buvo perkamas paskelbtose neįvykusiose varžytynėse. Jeigu perimamo turto kaina yra didesnė negu įkaito turėtojo ir (ar) hipotekos kreditoriaus teismo patvirtinti reikalavimai, susidaręs skirtumas turi būti įmokėtas į depozitinę sąskaitą ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šio turto perdavimo dienos. Jeigu įkeistas turtas neparduodamas dvejose varžytynėse ir šio turto neperima įkaito turėtojas ir (ar) hipotekos kreditorius, įkeisto turto pardavimo kainą ir tvarką nustato kreditorių susirinkimas. Kai pirkėjas sumoka visą kainą už nupirktą įkeistą turtą, įkaito turėtoju ir (ar) hipotekos kreditoriui priklausanti

suma, atskaičius bankroto administravimo išlaidoms, susijusioms su šio turto administravimu, apmokėti kreditorių susirinkimo patvirtintą sumą, kuri negali būti didesnė negu nurodyta šio įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje, ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šios kainos gavimo dienos turi būti pervesta į įkaito turėtojo ir (ar) hipotekos kreditoriaus nurodytą sąskaitą. Visais atvejais, kai bankroto administratorius perduoda neparduotą įkeistą turtą įkaito turėtojui ir (ar) hipotekos kreditoriui, šie ne vėliau kaip per 10 dienų nuo turto perdavimo dienos apmoka kreditorių susirinkimo patvirtintoje bankroto administravimo išlaidų sąmatoje nustatytas bankroto administravimo išlaidas, susijusias su šio turto administravimu, kurios negali būti didesnės negu šio įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje nustatytas apribojimas. Pardavus įkeistą turtą, hipoteka (įkeitimas) pasibaigia. Bankroto administratorius įstatymų nustatyta tvarka perduoda notarui ar teismui (priverstinės hipotekos atveju) duomenis apie hipotekos (įkeitimo) pabaigą.“

2. Pakeisti 27 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Iki varžytynių paskelbimo dienos fizinis asmuo gali surasti ir pasiūlyti bankroto administratoriui turto pirkėją. Jeigu pirkėjas iki varžytynių paskelbimo dienos į depozitinę sąskaitą įmoka ne mažesnę pinigų sumą už pradinę varžytynėse parduoti numatomo turto pardavimo kainą, varžytynės neskelbiamos.“

3. Pakeisti 27 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Bankroto proceso metu sudaroma rašytinė nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartis. Kilnojamojo turto ir nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartis, pardavimo iš varžytynių aktas arba pardavimo aktas yra nuosavybės teisę patvirtinantys dokumentai ir neturi būti sudaromi notarine forma.“

12 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 29 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Pagal įkeitimo sutartį arba įregistruotą hipotekos ir (ar) įkeitimo lakštą kreditorius (įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius) įgyja teisę, jeigu fizinis asmuo neįvykdė įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintos prievolės, šio įstatymo nustatyta tvarka reikalauti įkeistą turtą parduoti ir iš gautų lėšų pirmiausia tenkinti jo reikalavimus, o jeigu įkeisto turto parduoti nepavyksta – perduoti šį turtą jo nuosavybėn. Įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrinti kreditorių reikalavimai tenkinami pirmiausia iš lėšų, gautų pardavus įkeistą fizinio asmens turtą, arba perduodant įkeistą turtą. Jeigu įkeistas turtas parduodamas už didesnę kainą negu įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintų reikalavimų suma, šių lėšų likutis skiriamas kitų kreditorių reikalavimams tenkinti. Jeigu plane nenumatyta parduoti įkeisto turto, mokėjimai įkaito turėtojui ir (ar) hipotekos kreditoriui atliekami kiekvieną mėnesį, kaip nustatyta šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 6 punkte.“

2. Pakeisti 29 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Kreditorių reikalavimai, atsiradę fizinio asmens bankroto proceso metu iš individualios ir (ar) ūkininko veiklos dėl neįvykdytų prievolių ir įsipareigojimų, ir kreditorių reikalavimai, atsiradę dėl šio įstatymo 17 straipsnio 9 punkte nurodytų prisiimtų skolinių įsipareigojimų, išskyrus įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintus kreditorių reikalavimus, tenkinami po šio straipsnio 3 dalyje nustatytų kreditorių reikalavimų ir prieš šio straipsnio 4 dalyje nustatytus kreditorių reikalavimus.“

3. Pakeisti 29 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Plane numatyti likę nepatenkinti kreditorių reikalavimai, tarp jų įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintų kreditorių reikalavimai, baigus fizinio asmens bankroto procesą, išskyrus šio įstatymo 30 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytą atvejį, nurašomi, išskyrus reikalavimus dėl žalos atlyginimo dėl suluošimo ar kitokio kūno sužalojimo, ar mirties ir piniginių lėšų vaikui (įvaikiui) išlaikyti (alimentų) bei reikalavimus, kurie kyla iš fizinio asmens pareigos sumokėti valstybei baudas, paskirtas už fizinio asmens padarytus administracinius teisės pažeidimus arba nusikalstamas veikas ir įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintus kreditorių reikalavimus, jeigu šie kreditoriai ir fizinis asmuo susitarė dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu, nebent šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytame susitarime susitarta kitaip.“

4. Pakeisti 29 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Plane numatyti likę nepatenkinti kreditorių reikalavimai, tarp jų įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintų kreditorių reikalavimai, baigus fizinio asmens bankroto procesą, išskyrus šio įstatymo 30 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytą atvejį, nurašomi, išskyrus reikalavimus dėl žalos atlyginimo dėl suluošinimo ar kitokio kūno sužalojimo, ar mirties ir piniginių lėšų vaikui (įvaikiui) išlaikyti (alimentų) bei reikalavimus, kurie kyla iš fizinio asmens pareigos sumokėti valstybei baudas, paskirtas už fizinio asmens padarytus administracinius nusižengimus arba nusikalstamas veikas ir įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintus kreditorių reikalavimus, jeigu šie kreditoriai ir fizinis asmuo susitarė dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu, nebent šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytame susitarime susitarta kitaip.“

13 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos iškeltos fizinių asmenų bankroto bylos nagrinėjamos, vadovaujantis iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusiomis Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo nuostatomis, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytas išimtis.

2. Šio įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje išdėstytos Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo 5 straipsnio 8 dalies 2 punkto nuostatos taikomos nepriklausomai nuo to, kada pradėtas fizinio asmens bankroto procesas.

3. Fiziniai asmenys, kurių bankroto procesas pradėtas iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, turi teisę siūlyti keisti fizinio asmens kreditorių reikalavimų tenkinimo ir jo mokumo atkūrimo plano trukmę Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka, atsižvelgiant į šio įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje išdėstytas Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo 7 straipsnio 5 dalies nuostatas.

4. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 6 dalį, įsigalioja 2016 m. sausio 1 d.

5. Šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje išdėstytos Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo 29 straipsnio 7 dalies nuostatos galioja iki 2016 m. kovo 31 d.

6. Šio įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje išdėstytos Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo 29 straipsnio 7 dalies nuostatos įsigalioja 2016 m. balandžio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Arūnas Alekna

2015-10-06

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2015-10-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS
FIZINIŲ ASMENŲ BANKROTO ĮSTATYMO NR. XI-2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 25, 27
IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2015 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Papildyti 4 straipsnio 4 dalį 10 punktu:

„10) **fizinio asmens ir įkaito turėtojo ir (ar) hipotekos kreditoriaus susitarimo dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu kopija, jei toks susitarimas sudarytas.**“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 5 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Informaciją apie priimtą pareiškimą iškelti fizinio asmens bankroto bylą, taip pat informaciją apie atsisakymą iškelti fizinio asmens bankroto bylą teismas privalo paskelbti ne vėliau kaip kitą darbo dieną po nutarties priimti pareiškimą iškelti fizinio asmens bankroto bylą, taip pat po nutarties atsisakyti iškelti fizinio asmens bankroto bylą įsiteisėjimo. Ši informacija skelbiama viešai šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodyto teisme **specialioje** interneto svetainėje.“

2. Pakeisti 5 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Teismas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo nutarties dėl pareiškimo iškelti fizinio asmens bankroto bylą priėmimo dienos šios nutarties ~~nuorašą~~ **kopiją** išsiunčia antstoliams, kuriems yra pateikti vykdomieji dokumentai dėl išieškojimo iš šio fizinio asmens ar dėl jo turto arešto, taip pat kredito įstaigoms, kuriose yra fizinio asmens sąskaitos. Nuo nurodyto pranešimo gavimo dienos sustabdomas fizinio asmens turto realizavimas ir (ar) išieškojimas, įskaitant išieškojimą ne ginčo tvarka.“

3. Pakeisti 5 straipsnio 8 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) paaiškėja, kad fizinis asmuo per paskutinius 3 metus iki pareiškimo iškelti bankroto bylą priėmimo tapo nemokus dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 6.67 straipsnyje nurodytų sudarytų sandorių, pažeidžiančių kreditorių teises, neprivalėdamas sudaryti šių sandorių, ar kitokių **fizinio asmens tyčinių** veiksmų, kurie ~~Civilinio kodekso nustatyta tvarka laikomi nesąžiningais~~ **pateikiant neteisingą informaciją kreditoriams apie finansinę būklę priiimant skolinius įsipareigojimus ar sudarant kitus sandorius, siekiant išvengti atsiskaitymo su kreditoriais, ar fizinio asmens sąmoningo neveikimo, siekiant išvengti atsiskaitymo su kreditoriais;**“.

4. Pakeisti 5 straipsnio 8 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) paaiškėja, kad ~~fiziniam asmeniui~~ yra iškelta neribotos civilinės atsakomybės juridinio asmens, kurio dalyvis yra fizinis asmuo, bankroto byla.“

5. Pakeisti 5 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Teismas, priėmęs nutartį atsisakyti iškelti fizinio asmens bankroto bylą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo šios nutarties įsiteisėjimo dienos šios nutarties ~~nuorašą~~ **kopiją** išsiunčia antstoliams, kuriems yra pateikti vykdomieji dokumentai dėl išieškojimo iš šio fizinio asmens ar dėl jo turto arešto, taip pat kredito įstaigoms, kuriose yra fizinio asmens sąskaitos. Turto realizavimas ir (ar) išieškojimas, įskaitant išieškojimą ne ginčo tvarka, atnaujinamas, taikytos laikinosios apsaugos

priemonės nuo pareiškimo iškelti fizinio asmens bankroto bylą priėmimo iki atsisakymo iškelti fizinio asmens bankroto bylą panaikinamos.“

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti fizinio asmens bankroto bylą, teismas privalo ne vėliau kaip kitą darbo dieną raštu pranešti, kartu pateikdamas šios nutarties ~~nuorašą~~ **kopiją**:

1) šio įstatymo 13 straipsnio 9 dalyje nurodytai Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai apie iškeltą fizinio asmens bankroto bylą. Šiame punkte nurodyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija apie fiziniam asmeniui iškeltą bankroto bylą, šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytus bankroto administratoriaus duomenis ir 3 punkte nurodytą laikotarpį ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo teismo pranešimo gavimo dienos turi paskelbti savo interneto svetainėje Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

2) kitiems teismams, nagrinėjantiems bylas, kuriose šiam fiziniam asmeniui pareikšti turtiniai reikalavimai, tarp jų ir susiję su darbo santykiais, apie bankroto bylos iškėlimą ir proceso įstatymo nustatytais atvejais perimti šių bylų nagrinėjimą;

3) ikiteisminio tyrimo įstaigoms, prokuratūrai ar teismams, jeigu baudžiamosiose bylose pareikšti fizinio asmens kreditorių civiliniai ieškiniai, ir proceso įstatymo nustatytais atvejais perimti nagrinėti visus su šiais ieškiniiais susijusius dokumentus. Pranešti ikiteisminio tyrimo įstaigoms, prokuratūrai ar teismams, jeigu baudžiamosiose bylose areštuotas fizinio asmens turtas, ir proceso įstatymo nustatytais atvejais perimti turto arešto dokumentus;

4) antstoliams, kuriems yra pateikti vykdomieji dokumentai dėl išieškojimo iš šio fizinio asmens ar dėl jo turto arešto;

5) fizinį asmenį aptarnaujančioms kredito įstaigoms;

6) registruotino turto duomenis tvarkantiems valstybės registrams.“

4 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 7 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) kiekvieną mėnesį fiziniam asmeniui būtiniesiems poreikiams tenkinti numatomos reikalingos lėšos (atskirai nurodoma, kokioms konkrečioms fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų reikmėms tenkinti bus skiriamos šios lėšos, tarp jų numatomos lėšos mokesčiams bankroto proceso metu teisės aktų nustatyta tvarka mokėti, **mokėjimams įkaito turėtoju ir (ar) hipotekos kreditoriui pagal šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytą susitarimą skiriamos lėšos**);“

2. Pakeisti 7 straipsnio 1 dalies 12 punktą ir jį išdėstyti taip:

„12) kreditorių reikalavimų tenkinimo grafikas, kuriame nurodomos ne rečiau kaip kartą per pusę metų ir per visą bankroto procesą kiekvienam kreditoriui mokamos lėšos (laikantis šio įstatymo 29 straipsnyje nurodytos jų tenkinimo eilės ir tvarkos). **Kai sudaromas šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytas susitarimas, įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrinti kreditorių reikalavimai kreditorių reikalavimų tenkinimo grafike nėra nurodomi.**“

3. Papildyti 7 straipsnio 1 dalį 13 punktu:

„13) **nenumatomo parduoti fizinio asmens turimo turto (taip pat ir įkeisto), būtino fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų poreikiams tenkinti, sąrašas.**“

4. Pakeisti 7 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) reikalingo individualiai ir (ar) ūkininko veiklai vykdyti turto **(taip pat ir įkeisto)** sąrašas;“.

5. Papildyti 7 straipsnio 2 dalį 4 punktu:

„4) **numatomų gauti kreditų dydis ir sąlygos bei kreditavimo sutarčių įvykdymo užtikrinimo būdai ir kiti finansavimo šaltiniai.**“

6. Pakeisti 7 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Plano įgyvendinimo trukmė ~~negali būti ilgesnė negu 5~~ **yra 3** metai. Teismas, kai kreipiamasi į ikiteisminio tyrimo įstaigas dėl fizinio asmens veiksmų, atitinkančių Baudžiamojo

kodekso 207, 208, 209, 216, 222, 223 straipsniuose nustatytus požymius, nustatymo, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, gali pratęsti plano įgyvendinimo trukmę iki atsisakymo pradėti ikiteisminį tyrimą arba ikiteisminio tyrimo nutraukimo, arba nuosprendžio baudžiamojoje byloje įsiteisėjimo.“

5 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Kreditorių susirinkime dėl pritarimo plano projektui balsuojama grupėse. Vieną grupę sudaro įkaito turėtojai ir hipotekos kreditoriai, kitą – kiti kreditoriai. Sprendimas dėl pritarimo plano projektui laikomas priimtu, kai kiekvienoje kreditorių grupėje plano projektui pritaria kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę šios grupės kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos. Jeigu balsai dėl pritarimo plano projektui kiekvienoje kreditorių grupėje pasiskirsto po lygiai, laikoma, kad plano projektui nepritarta. Jeigu kreditorių susirinkimas nepritaria plano projektui dėl to, kad jis neatitinka šio įstatymo 7 straipsnyje nustatytų reikalavimų, plano projektas gali būti tikslinamas ir pakartotinai teikiamas kreditorių susirinkimui. Jeigu kreditorių susirinkimas nepritaria plano projektui nenurodydamas priežasčių arba dėl priežasčių, nesusijusių su plano projekto tikslinimu pagal šio įstatymo 7 straipsnyje nustatytus reikalavimus, plano projektas pateikiamas teismui šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 8 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Teismas gali nepatvirtinti plano, jeigu nustato, kad buvo pažeistos šio straipsnio 1–4 dalių nuostatos ir (ar) šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytas susitarimas pažeidžia kitų kreditorių teises ir (ar) teisėtus interesus ir per nustatytą terminą nepašalinti trūkumai.“

3. Papildyti 8 straipsnį 9 dalimi:

„9. Jeigu fizinis asmuo susitaria su įkaito turėtoju ir (ar) hipotekos kreditoriumi dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu, teismas, tvirtindamas planą, įvertina, ar šis susitarimas nepažeidžia kitų kreditorių teisių ir (ar) teisėtų interesų. Laikoma, kad šis susitarimas nepažeidžia kitų kreditorių teisių ir (ar) teisėtų interesų, jeigu išsaugomas įkeistas turtas, kuris yra vienintelis gyvenamasis būstas ir būtinas fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų poreikiams tenkinti, ir kiekvieną mėnesį mokėjimams hipotekos kreditoriui pagal šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytą susitarimą skiriamos lėšos yra mažesnės nei kiekvieną mėnesį fiziniam asmeniui gyvenamojo būsto nuomai skirtinos reikalingos lėšos įkeisto turto, kuris yra vienintelis gyvenamasis būstas, pardavimo atveju arba jeigu, pardavus įkeistą turtą, fizinis asmuo negalėtų vykdyti pelningos individualios ir (ar) ūkininko veiklos.“

4. Buvusius 8 straipsnio 9–12 punktus laikyti atitinkamai 10–13 punktais.

6 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) dokumentus, įrodančius, kad plano projektui pritarė kreditoriai, kurių reikalavimų suma pagal fizinio asmens duomenis vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos, balsuodami grupėse šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, arba dokumentus, įrodančius, kad plano projektui kreditoriai nepritaria.“

7 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Teismas šio straipsnio 4 dalyje nurodytos nutarties nuorašą kopiją ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo jos įsiteisėjimo dienos išsiunčia:

- 1) kredito įstaigai, kurioje atstatydintas bankroto administratorius yra atidaręs depozitinę sąskaitą;
- 2) paskirtam naujam bankroto administratoriui;

3) šio įstatymo 13 straipsnio 9 dalyje nurodytai Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai, kuri paskirto naujo bankroto administratoriaus duomenis ne vėliau kaip kitą **darbo** dieną nuo nurodytos nutarties ~~nuo~~ **kopijos** gavimo dienos turi paskelbti savo interneto svetainėje Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

4) fiziniam asmeniui;

5) atstatyntam bankroto administratoriui.“

8 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 17 straipsnio 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) prisiimti skolinius įsipareigojimus bankroto procedūroms atlikti nuo teismo nutarties iškelti fizinio asmens bankroto bylą įsiteisėjimo dienos iki nutarties patvirtinti planą įsiteisėjimo dienos, jeigu fizinis asmuo neturi lėšų ar jų nepakanka šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 4 punkte nustatyta lėšų sumai sumokėti. **Fizinis asmuo, kuris įstatymų nustatyta tvarka verčiasi individualia ir (ar) ūkininko veikla arba numato verstis individualia ir (ar) ūkininko veikla, turi teisę prisiimti šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytus skolinius įsipareigojimus šiai veiklai vykdyti.** Dėl šios priežasties atsiradę kreditorių reikalavimai yra tenkinami šio įstatymo 29 straipsnyje nustatyta tvarka;“.

2. Papildyti 17 straipsnį nauju 11 punktu:

„11) išsaugoti turtą (taip pat ir įkeistą, jeigu jis susitaria su įkaito turėtoju ir (ar) hipotekos kreditoriumi dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu ir tai nepažeidžia kitų kreditorių teisių ir (ar) teisėtų interesų), kuris yra vienintelis gyvenamasis būstas ir būtinas fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų poreikiams tenkinti, ar reikalingas fizinio asmens individualiai ir (ar) ūkininko veiklai vykdyti;“.

3. Buvusį 17 straipsnio 11 punktą laikyti atitinkamai 12 punktu.

9 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 19 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„19 straipsnis. Fizinio asmens skolų mokėjimo terminai

Nuo teismo nutarties iškelti fizinio asmens bankroto bylą įsiteisėjimo dienos laikoma, kad visi fizinio asmens skolų mokėjimo terminai yra pasibaigę. Ši nuostata netenka galios nuo teismo nutarties nutraukti fizinio asmens bankroto bylą įsiteisėjimo dienos. **Kai fizinis asmuo ir įkaito turėtojai ir (ar) hipotekos kreditoriai susitaria dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu, šių fizinio asmens skolų, dėl kurių atsirado įkaito turėtojų ir (ar) hipotekos kreditorių reikalavimai, mokėjimo terminai nėra laikomi pasibaigusiais.**“

10 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Kreditorių susirinkimo sprendimas laikomas priimtu, kai už jį balsavo kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos, išskyrus šio įstatymo **8 straipsnio 3 dalyje ir 10 straipsnio 2 dalyje nustatytą atvejį nustatytus atvejus.**“

11 straipsnis. 27 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 27 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Įkeistas turtas, **kurio pradinė pardavimo kaina nėra mažesnė už atlyginimą už varžytynių vykdymą**, parduodamas varžytynėse Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, pranešus apie tai įkaito turėtojui ir (ar) hipotekos kreditoriui. **Įkeistas turtas, kurio pradinė pardavimo kaina mažesnė už atlyginimą už varžytynių vykdymą, parduodamas kreditorių susirinkimo nustatyta tvarka, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje.** Įkaito turėtojas ir (ar) hipotekos kreditorius ne vėliau kaip per 20 dienų nuo varžytynių **paskelbimo neįvykusiomis** dienos gali kreiptis į kreditorių susirinkimą su pasiūlymu perimti šiose varžytynėse neparduotą įkeistą turtą už šiose varžytynėse nustatytą pradinę pardavimo kainą, o kai varžytynės neįvyko dėl

to, kad pirkėjas per nustatytą terminą nesumoka visos sumos, – už tą kainą, kuria jis buvo perkamas paskelbtose neįvykusiose varžytynėse. Jeigu perimamo turto kaina yra didesnė negu įkaito turėtojo ir (ar) hipotekos kreditoriaus teismo patvirtinti reikalavimai, susidaręs skirtumas turi būti įmokėtas į depozitinę sąskaitą ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šio turto perdavimo dienos. Jeigu įkeistas turtas neparduodamas dvejose varžytynėse ir šio turto neperima įkaito turėtojas ir (ar) hipotekos kreditorius, įkeisto turto pardavimo kainą ir tvarką nustato kreditorių susirinkimas. Kai pirkėjas sumoka visą kainą už nupirktą įkeistą turtą, įkaito turėtojui ir (ar) hipotekos kreditoriui priklausanti suma, atskaičius bankroto administravimo išlaidoms, susijusioms su šio turto administravimu, apmokėti kreditorių susirinkimo patvirtintą sumą, kuri negali būti didesnė negu nurodyta šio įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje, ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šios kainos gavimo dienos turi būti pervesta į įkaito turėtojo ir (ar) hipotekos kreditoriaus nurodytą sąskaitą. Visais atvejais, kai bankroto administratorius perduoda neparduotą įkeistą turtą įkaito turėtojui ir (ar) hipotekos kreditoriui, šie ne vėliau kaip per 10 dienų nuo turto perdavimo dienos apmoka kreditorių susirinkimo patvirtintoje bankroto administravimo išlaidų sąmatoje nustatytas bankroto administravimo išlaidas, susijusias su šio turto administravimu, kurios negali būti didesnės negu šio įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje nustatytas apribojimas. Pardavus įkeistą turtą, hipoteka (įkeitimas) pasibaigia. Bankroto administratorius įstatymų nustatyta tvarka perduoda notarui ar teismui (priverstinės hipotekos atveju) duomenis apie hipotekos (įkeitimo) pabaigą.“

2. Pakeisti 27 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Iki varžytynių ~~pradžios~~ **paskelbimo dienos** fizinis asmuo gali surasti ir pasiūlyti bankroto administratoriui turto pirkėją. Jeigu pirkėjas iki varžytynių ~~pradžios~~ **paskelbimo dienos** į depozitinę sąskaitą įmoka ne mažesnę pinigų sumą už pradinę varžytynėse parduoti numatomo turto pardavimo kainą, varžytynės ~~atsaukiamos~~ **neskelbiamos**.“

3. Pakeisti 27 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Bankroto proceso metu sudaroma rašytinė nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartis. **Kilnojamojo turto ir nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartis, pardavimo iš varžytynių aktas arba perdavimo aktas yra nuosavybės teisę patvirtinantys dokumentai ir neturi būti sudaromi notarine forma.**“

12 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 29 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Pagal įkeitimo sutartį arba įregistruotą hipotekos ir (ar) įkeitimo lakštą kreditorius (įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius) įgyja teisę, jeigu fizinis asmuo neįvykdė įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintos prievolės, šio įstatymo nustatyta tvarka reikalauti įkeistą turtą parduoti ir iš gautų lėšų pirmiausia tenkinti jo reikalavimus, o jeigu įkeisto turto parduoti nepavyksta – perduoti šį turtą jo nuosavybėn. Įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrinti kreditorių reikalavimai tenkinami pirmiausia iš lėšų, gautų pardavus įkeistą fizinio asmens turtą, arba perduodant įkeistą turtą. Jeigu įkeistas turtas parduodamas už didesnę kainą negu įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintų reikalavimų suma, šių lėšų likutis skiriamas kitų kreditorių reikalavimams tenkinti. **Jeigu plane nenumatyta parduoti įkeisto turto, mokėjimai įkaito turėtojui ir (ar) hipotekos kreditoriui atliekami kiekvieną mėnesį, kaip nustatyta šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 6 punkte.**“

2. Pakeisti 29 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. **Kreditorių reikalavimai, atsiradę fizinio asmens bankroto proceso metu iš individualios ir (ar) ūkininko veiklos dėl neįvykdytų prievolių ir įsipareigojimų, ir kreditorių reikalavimai, atsiradę dėl šio įstatymo 17 straipsnio 9 punkte nurodytų prisiimtų skolinių įsipareigojimų, išskyrus įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintus kreditorių reikalavimus,** tenkinami po šio straipsnio 3 dalyje nustatytų kreditorių reikalavimų ir prieš šio straipsnio 4 dalyje nustatytus kreditorių reikalavimus.“

3. Pakeisti 29 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Plane numatyti likę nepatenkinti kreditorių reikalavimai, tarp jų įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintų kreditorių reikalavimai, baigus fizinio asmens bankroto procesą, išskyrus šio įstatymo 30 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytą atvejį, nurašomi, išskyrus reikalavimus dėl žalos

atlyginimo dėl suluošinimo ar kitokio kūno sužalojimo, ar mirties ir piniginių lėšų vaikui (įvaikiui) išlaikyti (alimentų) bei reikalavimus, kurie kyla iš fizinio asmens pareigos sumokėti valstybei baudas, paskirtas už fizinio asmens padarytus administracinius teisės pažeidimus arba nusikalstamas veikas **ir įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintus kreditorių reikalavimus, jeigu šie kreditoriai ir fizinis asmuo susitarė dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu, nebent šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytame susitarime susitarta kitaip.**

4. Pakeisti 29 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Plane numatyti likę nepatenkinti kreditorių reikalavimai, tarp jų įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintų kreditorių reikalavimai, baigus fizinio asmens bankroto procesą, išskyrus šio įstatymo 30 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytą atvejį, nurašomi, išskyrus reikalavimus dėl žalos atlyginimo dėl suluošinimo ar kitokio kūno sužalojimo, ar mirties ir piniginių lėšų vaikui (įvaikiui) išlaikyti (alimentų) bei reikalavimus, kurie kyla iš fizinio asmens pareigos sumokėti valstybei baudas, paskirtas už fizinio asmens padarytus administracinius teisės ~~pažeidimus~~ **nusižengimus** arba nusikalstamas veikas **ir įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintus kreditorių reikalavimus, jeigu šie kreditoriai ir fizinis asmuo susitarė dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu, nebent šio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punkte nurodytame susitarime susitarta kitaip.**“

13 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos iškeltos fizinių asmenų bankroto bylos nagrinėjamos, vadovaujantis iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusiomis Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo nuostatomis, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytas išimtis.

2. Šio įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje išdėstytos Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo 5 straipsnio 8 dalies 2 punkto nuostatos taikomos nepriklausomai nuo to, kada pradėtas fizinio asmens bankroto procesas.

3. Fiziniai asmenys, kurių bankroto procesas pradėtas iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, turi teisę siūlyti keisti fizinio asmens kreditorių reikalavimų tenkinimo ir jo mokumo atkūrimo plano trukmę Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka, atsižvelgiant į šio įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje išdėstytas Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo 7 straipsnio 5 dalies nuostatas.

4. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 6 dalį, įsigalioja 2016 m. sausio 1 d.

5. Šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje išdėstytos Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo 29 straipsnio 7 dalies nuostatos galioja iki 2016 m. kovo 31 d.

6. Šio įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje išdėstytos Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo 29 straipsnio 7 dalies nuostatos įsigalioja 2016 m. balandžio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Arūnas Alekna

2015-10-06

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2015-12-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT26704406000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2015-09-24 Nr. 1.6. LT-1314

Kopija

Į 2015-09-16 Nr. (35.2-34)-3-4879

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FIZINIŲ ASMENŲ BANKROTO ĮSTATYMO NR. XI-2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 25, 27 IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gavo antrinei išvadai gauti pateiktą Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 25, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas). Įvertinę Įstatymo projektą ir Derinimo pažymoje pateiktus paaiškinimus, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projektu keičiamo įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 10 punktas bei kiti Įstatymo projekto straipsniai įtvirtina galimybę fiziniam asmeniui ir įkaito turėtojui ar hipotekos kreditoriui susitarti dėl *įkeisto turto išsaugojimo* fizinio asmens bankroto proceso metu. Pažymėtina, kad Civilinio kodekso 4.170 straipsnio 3 dalis ir 4.198 straipsnio 4 dalis užtikrina hipotekos kreditoriui ir įkaito turėtojui pirmenybę tenkinti savo reikalavimus išieškant įsiskolinimą iš *hipotekos ar įkeitimo objekto*. Jei hipotekos kreditorius ar įkaito turėtojas šia teise nesinaudoja (susitaria dėl įkeisto turto išsaugojimo), tuomet nėra pagrindo suteikti jam pirmenybę tenkinant reikalavimus iš kito turto. Atkreiptinas dėmesys, kad Civilinis kodeksas nesuteikia galimybes tenkinti reikalavimus hipotekos kreditoriaus ar įkaito turėtojo naudai iš kito turto, nei yra jiems įkeistas prievolės įvykdymui užtikrinti.

Vertinant rengėjų pateiktą Įstatymo projektą darytina išvada, kad siūloma sukurti atskirą mechanizmą, fizinių asmenų bankroto procese siekiant sudaryti galimybę išsaugoti įkeistą turtą, kartu užtikrinant hipotekos kreditoriaus ir įkaito turėtojo interesus. Tuomet būtent fizinių asmenų bankroto procese būtų vadovaujamasi Fizinių asmenų bankroto įstatyme įtvirtintu mechanizmu ir atskiromis taisyklėmis. Šiuo atveju būtų svarbu objektyviai *pagrįsti* siūlomo reikalavimo poreikį ir užtikrinti kitų (kurių reikalavimai nėra užtikrinti hipoteka ar įkeitimu) interesus ir lygiateisiškumą.

2. Siūlomame reguliavime įžvelgtina kitų kreditorių (kurių reikalavimai nėra užtikrinti hipoteka ar įkeitimu) diskriminacija tame, kad tokių kreditorių reikalavimai, kaip siūloma, *nebūtų nurašomi* (pažymėtina, kad toks siūlymas nėra pagrįstas objektyviais argumentais). Pažymėtina, kad tokia nuostata neatitiktų bankroto proceso esmės – bankroto proceso metu yra dengiami įsiskolinimai pagal patvirtintą planą, o pasibaigus bankroto procesui likusios skolos yra nurašomos ir taip baigiasi bankroto procesas. Tai yra bankroto proceso esmė ir paskirtis. Taip pat

pažymėtina, kad įkeitimas ar hipoteka kreditoriams, kurių reikalavimai yra užtikrinti įkeistu turto, garantuoja išieškojimą iš įkeisto turto. Jei įkeisto turto neužtenka prievolei įvykdyti atlyginti, tuomet likusi suma turėtų būti išieškoma bendra tvarka pagal įtvirtintą kreditorių eilę, o likę nepatenkinti reikalavimai – nurašomi. Šiuo aspektu Įstatymo projektu siūlomas reguliavimas, pagal kurį hipotekos ar įkeitimo kreditoriaus reikalavimai būtų tenkinami iš kito (neįkeisto) turto ir paskui nebūtų nurašomi (priešingai nei likusių kreditorių), galimai pažeistų kitų *kreditorių teises, teisėtus lūkesčius ir lygiateisiškumą*. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad pagal galiojantį reguliavimą (Fizinių asmenų bankroto įstatymo 29 straipsnio 7 dalis) draudžiama nurašyti tuos reikalavimus, kurie yra socialiai jaučiami, skirti atlyginti žalai, vaikams išlaikyti ir pan. Šiuo atveju abejotina, ar siūlymas nurašyti hipotekos kreditorių ar įkaito turėtojų (kurie paprastai yra stipresnioji civilinių santykių pusė) reikalavimus atitiktų proporcingumo ir teisingumo principus, nes būtų nurašomi komercinė veiklą vykdančių ir pelno siekiančių subjektų reikalavimai.

3. Keičiamo įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad sprendimas dėl pritarimo plano projektui laikomas priimtu, kai kiekvienoje kreditorių grupėje plano projektui pritaria kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę šios grupės kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2015 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 308 išreiškė nuomonę dėl reikalingos balsų daugumos plano projektui pritarti. Siekiant sistemiškumo ir teisės aktų vieningumo, siūlytina atsižvelgti į minėtame nutarime išdėstytus argumentus.

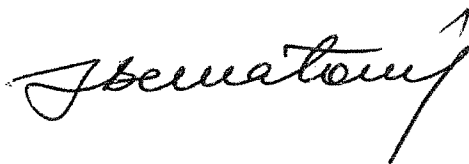
Įvertinus Derinimo pažymoje pateiktą argumentą, nurodantį, kad nėra tikslo sistemiskai suderinti keičiamo įstatymo ir Įmonių restruktūrizavimo įstatymo nuostatas dėl balsavimo grupėse reikalingos balsų daugumos, pažymėtina, kad Derinimo pažymos 1.10. punkte (dėl prioritutinės reikalavimų tenkinimo eilės nustatymo) pateikiamame paaiškinime rengėjai keičiamo projekto atitiktį Įmonių restruktūrizavimo įstatymui nurodo kaip teisinio reguliavimo privalumą. Pritardami šiai nuomonei, manome, kad teisės sistemos nuoseklumas šiuo atveju būtų reikalingas ir padėtų išvengti galimos painiavos ir neaiškumų. Todėl pakartotinai siūlytina įvertinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. balandžio 1 d. nutarime Nr. 308 išdėstytą nuomonę dėl reikalingos balsų daugumos plano projektui pritarti.

4. Pastebėtina, kad keičiamo įstatymo 8 straipsnio 9 dalyje nėra nurodoma *būtinumo fizinio asmens ir (ar) jo išlaikomų asmenų poreikiams tenkinti* sąlyga kalbant apie nenumatomą parduoti įkeistą turtą, kuri yra numatyta keičiamo įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 13 punkte. Siūlytina tarpusavyje suderinti šias nuostatas.

5. Siūlytina tikslinti keičiamo įstatymo 8 straipsnio 9 dalyje nurodytą sąlygą, jog „laikoma, kad susitarimas nepažeidžia kitų kreditorių teisių <...> jeigu, pardavus įkeistą turtą, fizinis asmuo negalėtų vykdyti individualios ir (ar) ūkininko veiklos“. Siūlytina šią sąlygą papildyti, nurodant, kad ši veikla turėtų būti vykdoma *pelningai*.

Taip pat šioje keičiamo įstatymo 8 straipsnio 9 dalyje siūlytina braukti žodžius „įkaito turėtojas“, nes šioje normoje kalbama apie įkeisto nekilnojamojo daikto išsaugojimą, todėl visais atvejais susitarimas būtų sudaromas su hipotekos kreditoriumi.

Teisingumo ministras

Juozas Bernatonių

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS

TEISĖS DEPARTAMENTAS

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FIZINIŲ ASMENŲ BANKROTO ĮSTATYMO Nr. XI-
2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 25, 27 IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (Nr. 15-0313-01-I) (15-232(3)) (TOLIAU – ĮSTATYMO PROJEKTAS)**

2015-07-28 Nr. NV-2439

Vilnius

Įvertinę Įstatymo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Manytume, kad įstatymo projektu keičiamo Fizinį asmenų bankroto įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 5 str. 8 dalies 2 punkte kriterijaus „sąmoningi veiksmai“ nustatymas gali sukelti praktinių šios nuostatos taikymo problemų, nes „sąmoningi veiksmai“ yra individuali kiekvieno asmens elgesio išraiška. Atsižvelgiant į tai, siūlytume įvertinti galimybę keičiamo įstatymo 5 str. 8 dalies 2 punkto nuostatą „sąmoningi veiksmai“ keisti į nuostatą „tyčiniai veiksmai“, kaip yra vartojama pvz. Civilinio kodekso 4.44 str., 4.104 str.

2. Keičiamo įstatymo 7 str. 1 dalies 13 punkte po žodžio „tenkinti“, atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 17 str. 11 punktą, siūlytume įrašyti žodžius „ar reikalingas fizinio asmens individualiai ir (ar) ūkininko veiklai vykdyti“.

3. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 8 str. 3 dalies papildymą, atitinkamai tikslinti reikėtų ir Fizinį asmenų bankroto įstatymo 8 str. 6 ir 8 dalis, nes jose kalbama tik apie atvejį, kai kreditoriai nepritaria planui.

4. Keičiamo įstatymo 8 str. 7 dalyje siūloma nustatyti, kad teismas galėtų nepatvirtinti fizinio asmens kreditorių reikalavimų tenkinimo ir jo mokumo atkūrimo plano (toliau - planas), jeigu nuspręstu, kad fizinio asmens ir įkaito turėtojo ir (ar) hipotekos susitarimas dėl įkeisto turto išsaugojimo pažeidžia kitų kreditorių teises ir (ar) teisėtus interesus. Atkreipiame dėmesį, kad galiojančio Fizinį asmenų bankroto įstatymo 8 str. 7 dalyje įtvirtinti pagrindai, kada teismas gali nepatvirtinti plano, yra daugiau dėl procedūrinių reikalavimų pažeidimų, tuo tarpu naujai siūloma keičiamo įstatymo 8 str. 7 dalies nuostata būtų subjektyvaus vertinamojo pobūdžio. Atsižvelgiant į tai, bei į Teisėjų tarybos 2015-02-10 d. rašto 2 punktą manytume, jog siūlomas reguliavimas galimai sukels praktines šios nuostatos įgyvendinimo problemas. Todėl siūlytume vietoj keičiamo įstatymo 8 str. 7 dalies pildymo, atitinkamai pildyti Fizinį asmenų bankroto įstatymo 8 str.8 dalį.

5. Atsižvelgiant į tai, kad galiojančio Fizinį asmenų bankroto įstatymo 19 str. antrasis sakinyss taikomas šio straipsnio pirmam sakiniui, šio straipsnio pakeitimas, kai siūloma praplėsti 19 str. pirmąjį sakinį, nėra tinkamas, nes tuomet tampa nebeaiškus nuostatos „išskyrus atvejus, kai fizinis asmuo ir įkaito turėtojai ir (ar) hipotekos kreditoriai susitaria dėl įkeisto turto išsaugojimo fizinio asmens bankroto proceso metu“ taikymas įvykus keičiamo įstatymo 19 str. 2 sakinyje nurodytam atvejui.

6. Atkreipiame dėmesį, kad galiojančio Fizinį asmenų bankroto įstatymo 7 str. nustato reikalavimus planui, bet ne įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrintų kreditoriaus reikalavimų tenkinimo tvarką, todėl keičiamo įstatymo 29 str. 1 dalyje teikti nuorodą į keičiamo įstatymo 7 str. 1 d. 6 punktą, manytume, nėra tinkama.

7. Vertinant Fizinį asmenų bankroto įstatymo 5 str. 7 dalį, teismas nuo nutarties dėl pareiškimo iškelti fizinio asmens bankroto bylą priėmimo dienos turi 1 mėnesio terminą iškelti fizinio asmens bankroto bylą arba atsisakyti ją kelti. Priėmus įstatymo projektą, keičiamo įstatymo 5 str. 8 d. 2 punkto nuostatos, pagal įstatymo projekto 13 str. 2 dalį, turės būti taikomos nuo įstatymo įsigaliojimo. Tačiau svarstyтина, ar tokia nuostata galima, kai pvz. teismas jau bus išnagrinėjęs visus reikalingus dokumentus/duomenis dėl fizinio asmens bankroto bylos iškėlimo, tik

nepaskelbęs nutarties. Tam, kad teismai galėtų pasiruošti keičiamo įstatymo 5str. 8 d. 2 punkto nuostatos įgyvendinimui, ji, kaip ir visos kitos įstatymo projekto nuostatos, manytume, turėtų būti taikoma po įstatymo projekto įsigaliojimo keliamoms fizinio asmens bankroto byloms.

2 - ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Ieva Peciukonienė

Audinga Galubickienė, tel. 8 706 63915 el. p. a.galubickiene@lrv.lt

Išrašas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ PASITARIMO PROTOKOLAS

2015 m. spalio 5 d. Nr. 53

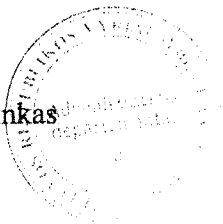
---

2. Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 25, 27 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (Nr. 15-0313-02-I) (15-232(4))

Šį klausimą svarstyti Vyriausybės posėdyje, Ūkio ministerijai patikslinus teikiamą įstatymo projektą pagal atitinkamas Teisingumo ministerijos pastabas.

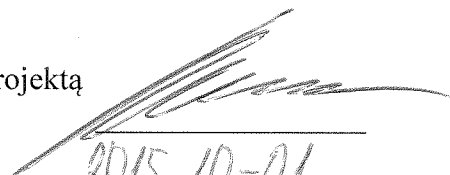
Ministras Pirmininkas

Algirdas Butkevičius

11

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

2015-10-01
2015-10-14

Dėl Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 25, 27 ir 29 str. pakeitimo įstatymo projekto (Nr. 15-0313-03-I) (15-231(4))

Pranešėjas: ūkio ministras E.Gustas

Dalyvauja: ŪM Nemokumo politikos skyriaus vyr.specialistė A.Misiukienė

Klausimo kuratorius:

Posėdžių rengimo skyriaus patarėja
E. Karaliūtė

2015-07-28

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p>2015-08-04 (data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pasiūlyti Ūkio ministerijai atsižvelgti į Teisingumo ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabas. 2. Suderintą ir patikslintą projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, o likus nesuderintų nuostatų, – Vyriausybės pasitarime. (2-1)
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p> <p>2015-10-05</p>	<p>Papildoma informacija</p>

4B.